

Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting, 4 december 2018

Vragen van Freya Saeys aan minister-president Geert Bourgeois

Schriftelijke antwoorden

Realisaties Tempera

Tot nu toe werden er 7 opdrachten besteld via de raamovereenkomst voor gedragsonderzoek. OVAM bestelde 5 opdrachten: een gedragseffectenmeting van een zomercampagne op een autosnelwegparking, een nulmeting van zwerfvuil op een supermarktparking, een onderzoek naar de aanwezigheid van zwerfvuil op een supermarktparking na plaatsing van afvaleilanden, een proefproject rond het inzetten van camera's tegen sluikstorten (nog lopend), en een project over het gebruik van peukentegels aan het busstation van Vilvoorde. De resultaten van de afgelopen projecten zijn [hier](#) te vinden.

DKB bestelde 2 opdrachten. In het kader van het klimaatactieplan gedrag werd een gedragswetenschappelijk onderzoek besteld. Bij drie entiteiten, het Facilitair Bedrijf (HFB), het Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO) en de Plantentuin Meise, zijn we aan de slag gegaan om een beleidsuitdaging om te zetten in een gedragsinterventie. HFB deed een interventie om het trapgebruik in het Ellipsgebouw te stimuleren. ILVO deed op een van haar sites een interventie om fietsen in het woon-werkverkeer te stimuleren. De plantentuin kijkt naar een betere selectieve afvalinzameling op haar domein. Momenteel wordt de rapportering over deze projecten afgewerkt.

Daarnaast werd er ook een onderzoek besteld rond het duurzaam gebruik van overheidsmiddelen bij ambtenaren. Het project heeft als thema 'printgedrag' en is nog lopend.

Het aantal entiteiten dat de weg heeft gevonden naar dit raamcontract is nog beperkt. Vandaar dat er blijvend wordt ingezet op kennisdeling en netwerking. Op elke workshop of studiedag wordt het raamcontract in de aandacht gebracht en ook op de [website van het team Gedragsinzichten](#) is informatie te vinden.

Samenwerking met de academische wereld sinds de ronde tafel

In samenwerking met professor Boen en enkele studenten van KU Leuven werden er 3 nudging experimenten opgezet om het trapgebruik te stimuleren bij de Vlaamse overheid. Er was een experiment op het kabinet van minister-president Bourgeois, in het voormalige Boudewijngebouw en er was een grote studie in het Herman Teirlinckgebouw. De resultaten zullen te vinden zijn in het Vlaams Tijdschrift voor overheidsmanagement (VTOM 2018/4, een nummer volledig gewijd aan gedragsinzichten).

Er wordt ook samengewerkt met het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing (KU Leuven). Op 8 december 2017 organiseerden we samen een netwerkevent (zie verder). In 2019 zal het steunpunt een 2-daagse opleiding gedragsinzichten organiseren. De opleiding is gericht naar beleidsmedewerkers.

VAPA

Het team Gedragsinzichten schreef een advies over het Vlaams Actieplan Armoede en bezorgde dit aan het departement Welzijn, Volksgezondheid en Gezin. Het team gaf hierover een presentatie op het permanent armoedeoverleg (HPAO).

Kennisdelingsmomenten en workshops

Er is in Vlaanderen nog een beperkte ervaring met het toepassen van gedragsinzichten. Om het draagvlak te versterken werd er verder ingezet op sensibilisering en netwerkevents. Bij de events worden ook doe- en leersessies voorzien omdat louter kennis overdragen of percepties beïnvloeden onvoldoende effectief is. Via die sessies krijgen geïnteresseerden een concrete uitdaging, praktische instructies en begeleiding om bijvoorbeeld de gedragsfactoren van gewenst gedrag in kaart te brengen, om een testplan voor interventies te ontwerpen of om communicatieboodschappen meer effectief te maken.

De belangrijkste doelgroep zijn beleidsmedewerkers. In 2018 werd er ook ingezet op de dialoog tussen beleidsmedewerkers en stakeholders. Zo organiseerden we op 14 mei een *'Labo snelheid'* bij het departement Mobiliteit en Openbare Werken (32deelnemers). De deelnemers waren positief over de gehanteerde werkmethode (de gedragsverkenner). Men vond het een productieve werkmethode om met stakeholders en experts in dialoog te gaan.

Op 6 december 2018 organiseerden we een werksessie *'Betere brieven en e-mails op basis van gedragsinzichten'*, in samenwerking met het team Taaladvies. Meer dan 80 beleidsmedewerkers uit de diverse beleidsdomeinen hebben deelgenomen. Door het grote succes richtten we nog een sessie in op 20 december en voorzien we sessies in 2019.

Daarnaast wordt er ook ingezet op interactie met Vlaamse en internationale onderzoekers. Op 8 december 2017 organiseerden we samen met het Steunpunt Bestuurlijke Vernieuwing een netwerkevent en infomarkt over gedragsinzichten. Verschillende onderzoekers van universiteiten uit België en Nederland waren aanwezig, ofwel met een poster over hun onderzoek, ofwel als deelnemer aan een paneldebat. Er waren 180 inschrijvingen.

Eind juni 2018 gingen we met een Vlaamse delegatie (DKB, OVAM, UGent en Omgeving) naar het SCORAI congres in Kopenhagen waar we een speciale sessie gaven over de rol van gedragseconomie en verwante strategieën voor duurzame consumptie. We deden daar ook een interactieve oefening met onze eigen werkvorm, de gedragsverkenner. Er waren 28 deelnemers bij de sessie.

Op het European Social Marketing Conference in Antwerpen deden we een workshop met de Gedragsverkenner. Er werd ook een keynote speech verzorgd over 'can we take Behavioural Insights within policy making to a deeper level?' Meer dan 140 deelnemers uit binnen- en buitenland hebben het congres en de presentatie bijgewoond. Bij de deelnemers aan de workshop waren beleidsmedewerkers en onderzoekers uit diverse landen (Canada, België, Duitsland, Finland, Verenigd Koninkrijk en Zuid-Korea).

We waren aanwezig op de OESO conferentie 'Making a real difference: nudging for policy change' en een teamlid maakte deel uit van het panel in een sessie over betere keuzes voor water-, energie- en transportbeleid.

De feedback van beleidsmedewerkers en onderzoekers tijdens die events draagt bij om optimaal te kunnen leren. De inzichten kunnen dan verder vertaald en verfijnd worden ter onderbouwing van de projecten bij de Vlaamse overheid.